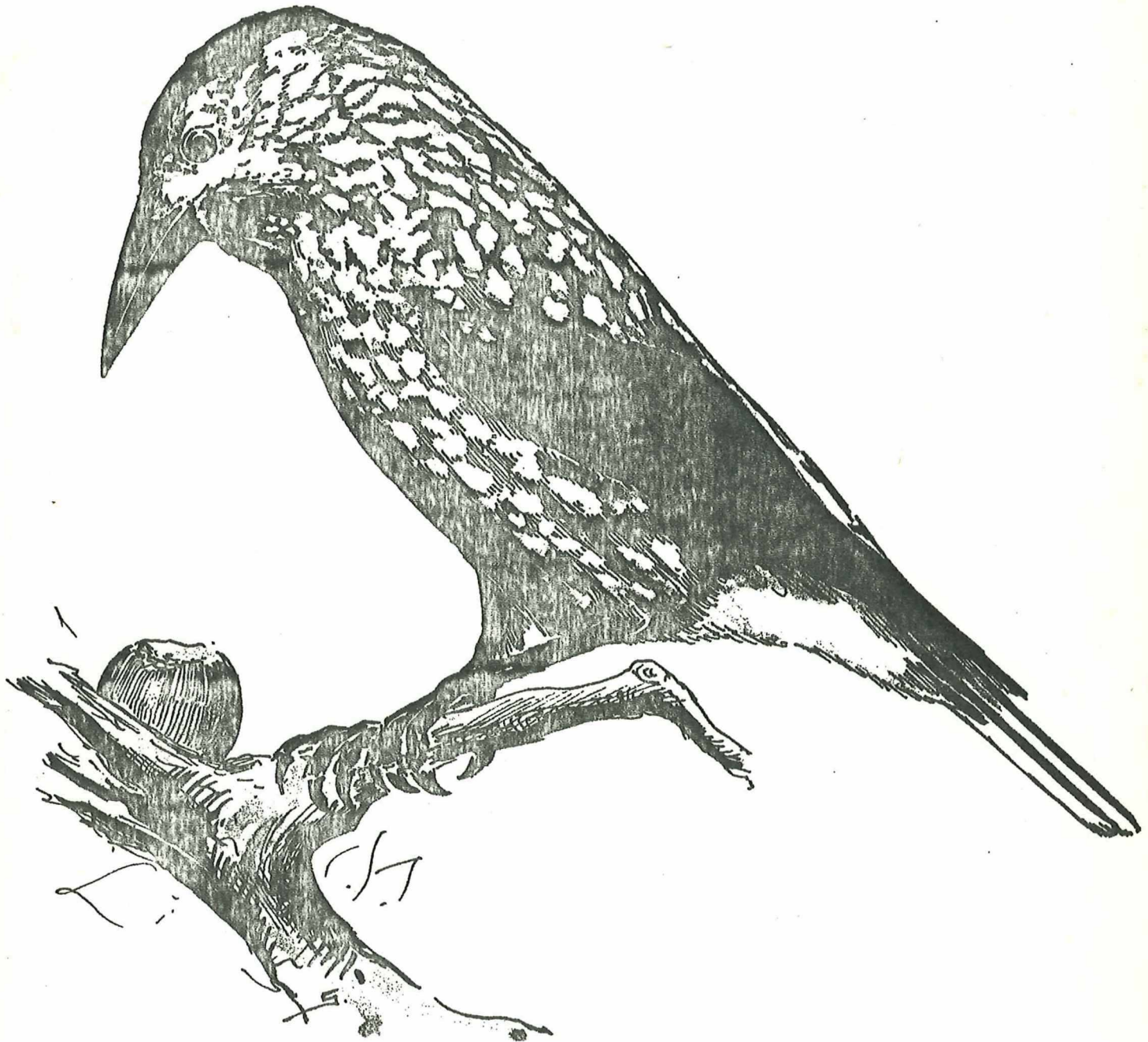

ORNITHOLOGISKE UNDERSØGELSER
I VESTJYLLAND 4.

Tage Holdgaard Andersen
Esben Donnerborg.

Forord.

Hermed udsendes den 4. årsrapport fra Ornithologiske Undersøgelser i Vestjylland (OrnUV). Vi beklager den sene udsendelse, der dog primært skyldes bearbejdningen af et større materiale end tidligere. Vi vil dog for de kommende årsrapporters vedkommende bestræbe os på, at udsende disse i februar-marts.

I de kommende år er det vort håb, at der vil indkomme endnu flere iagttagelser og alene af den grund er De meget velkommen til at udbrede kendskabet til OrnUV til fugleinteresserede venner og bekendte således, at vi kan udbygge den ornithologiske viden om Vestjylland.

Vi er meget lydhøre overfor nye ideer og kritik, ligesom vi meget gerne modtager materiale om egne private undersøgelser o.l. Såfremt De ønsker materiale eller yderligere oplysninger, kan De henvende Dem til en af undertegnede.

Vi vil gerne benytte lejligheden til at takke følgende personer for de tilstillede oplysninger.

Finn Andersen (FA), Mogens Andersen (MA), Jens Ballegaard (JB), Bitten Bolet (BB), Thorkild Bøgild (TB), J.Hedegaard Christensen (JHC), Erling Clausen (EC), Kirsten Donnerborg (KD), Niels Eriksen (NE), Mogens V.Hansen (MVH), O.Hestehave (OH), Hans Jørgen Husted (HJH), Svend Åge Jensen (SÅJ), Hans Laursen (HL), Kurt Lunde (KL), Arne Mariager (AM), Jørgen Mortensen (JM), Niels Højgaard Pedersen (NHP), Kristian Sand (KS), Johannes Sander (JS), Tom Vestergaard (TV).

Endvidere er egne iagttagelser medtaget under signaturerne (THA) og (ED).

Endvidere skal vi rette en speciel tak til Mogens Andersen for indlægget om Søby Sø.

Herning, den 15. Juni 1974.

Tage Holdgaard Andersen
Finsensgade 44,
7400 Herning.

Esben Donnerborg,
Korsørvej 27,
7400 Herning.

Den ornithologiske aktivitet i
Vestjylland.

Der er i dag over 80 DOF-medlemmer i Ringkøbing Amt. Aldrig før har medlemstallet været så stort, og det er givet, at fugleinteressen er stadigt voksende. Det er en glædelig udvikling, ikke mindst i relation til det U-landsstade, som Vestjylland op til i dag har stået på, ornithologisk set.

Der publiceredes i lange tider kun meget lidt om fugle herfra, og det, der blev offentliggjort, stammede fortrinsvis fra østdanke ornithologer, som gjorde iagttagelser i ferier eller under gennemrejser.

Enkelte ornithologer bosiddende rundt i Ringkøbing Amt gjorde dog mange og gode iagttagelser, men meget lidt blev offentliggjort. Dog skal det nævnes, at Sigurd Rosendahl, Skjern, som redaktør af "Danske Fugle" og leder af Dansk Ornithologisk Central har gjort et stort arbejde med at publicere vestjyske fugleiagttagelser.

I oktober 1970 startedes endvidere OrnUV, der i årlige rapporter har fremlagt iagttagelser fra hele Vestjylland. Dette arbejde vil blive fortsat.

Men mere er sket siden da -

Lokalafdeling
af DOF

I oktober 1972 indkaldtes der på initiativ af Tage Holdgaard Andersen, Esben Donnerborg og Hans Ulrik Skotte Møller til en stiftende generalforsamling i DOFs lokalafdeling for Ringkøbing Amt. Denne afholdtes den 25. Oktober, bl.a. med deltagelse af DOFs formand Lorenz Ferdinand. Der blev på generalforsamlingen valgt en bestyrelse med 7 medlemmer, som blev: Christian Hjorth, Videbæk (Formand), Esben Donnerborg, Herning (Kasserer), Tage Holdgaard Andersen, Herning, (Sekretær), Mogens Hansen, Struer, Svend Åge Jensen, Skjern, Sigurd Rosendahl, Skjern og Hans Ulrik Skotte Møller, København. Tage H. Andersen overdrog senere grundet manglende tid sekretærposten til Mogens Hansen.

Lokalafdelingen har siden afholdt en lang række møder rundt i Vestjylland og arrangeret ekskursioner til mange forskellige lokaliteter. Der således siden lokalafdelingens start gennemført 7 møder, 1 ord. generalforsamling og 20 ekskursioner. Blandt ekskursionsmålene har været: Inderkilen v/Struer, Høgildgård-Birkebak plantagerne v/Herning, Rørbæk og Hastrup Sø, Harboøre Tange, Gødstrup Sø, Søby Sø og Knudmosen.

Det er igennem disse aktiviteter lykkedes at samle mange fugleinteresserede, og det har ganske givet betydet meget for den interne ornithologiske kontakt i Vestjylland, specielt når man tager medlemmernes spredte bosætning i Amtet i betragtning.

Lokalitets-
register:

Den 22/6-1973 udgik der fra DOFs hovedkontor til lokalafdelingerne et notat om oprettelsen af lokalitetsregister på lokalt plan. Ideen er at indsamle oplysninger fra disse lokalitetsregistre skal kunne benyttes i tilfælde af fredningspåstande, trusler mod fuglelokaliteter etc.

Alt er endnu i sin vorden: man opererer med bonitetsklacifiseringer, forholdet mellem centralregister (København) og lokalregister, trykning af arbejds-skemaer til brug i felten og i selve registeret. Mogens Hansen fra lokalafdelingens bestyrelse går i gang med lokalitetsarbejdet allerede i år og vil efter planen "obse" i ca. et år. Interesserede vil kunne høre nærmere om arbejdet ved henvendelse til en af nedennævnte adresser.

Fugleudstilling På Herning Centralbibliotek arrangerede Tage Holdgaard Andersen i Januar 1974 i samarbejde med DOF en fugleudstilling, der varede i 3 uger, fra den 12/1 - til den 2/2. Fugleudstillingen har efter sigende været en af de bedst besøgte i al den tid biblioteket har arrangeret udstillinger.

Udstillingen var delt op i en række emner:

"Ornithologen arbejder"

(Kikkert, notesbog, ringmærkningsudstyr, gummistøvler)

"En fuglevenlig have"

(Forskellige frøsortimenter, fuglekasser, vejledning i plantning af gode buske, pjece)

"Rovfugle".

(Orientering om den truede fuglegruppe gennem tegninger pjecer og materiale fra DOFs rovfuglegruppe "Accipiter")

"Fuglelokaliteter på egnen"

(Kort over 4 gode fuglelokaliteter på egnen med kort orientering om, hvad man kan se)

Orientering om DOF

Orientering om OrnUV.

DOF havde sendt en række smukke engelske fugletavler, som blev meget beundret, ligesom båndet "Fugle ved hus og i have" blev afspillet og i høj grad nød publikums bevågenhed.

Det kan ikke anbefales stærkt nok at arrangere lignende udstillinger i Vestjyllands større byer på biblioteker, museer o.l.

Materiale og oplysninger kan rekvireres hos

Tage Holdgaard Andersen, Finsensgade 44, 7400 Herning.

Atlasprojektet Atlasprojektet fortsætter endnu en sæson (74).
Udækkede kvadrater i Vestjylland kan fås ved
henvendelse til Tommy Dybbro, Zoologisk Museum,
Universitetsparken 15, 2100 København Ø.

Adresser: Adresser for DOFs lokalafdeling for
Ringkøbing Amt (Vestjylland)

Christian Hjorth,
Dalsvinget 12,
6920 Videbæk.

Tlf. (07) 171406.

Tage Holdgaard Andersen,
Finsensgade 44,
7400 Herning.

Tlf. (07) 120994.

Esben Donnerborg,
Korsørvej 27,
7400 Herning.

S t a t u s .

Føring, afvanding, opdyrkning, ægindsamling, nedskydning og trusler mod fuglelokaliteter.

Det er hensigten med denne rubrik at søge at samle oplysninger om truede og forurenede lokaliteter, samt oplysninger om ulovlig ægindsamling og nedskydning.

Vi er derfor interesseret i at høre fra alle, der har kendskab til sådanne problemer. Vi modtager meget gerne avisudklip fra lokale dagblade, ligesom vi meget gerne hører fra personer, der retter henvendelse til kommunale myndigheder i forbindelse med sager af ovennævnte karakter. Vi vil kunne yde støtte ved sådanne henvendelser, såfremt vi ligger inde med materiale om de pågældende lokaliteter. Såfremt man ønsker oplysninger fra kommunalt hold, kan det anbefales at kontakte stadsingeniørens kontor, tekniske afdeling eller bese dispositionsplaner (såfremt sådanne foreligger) på bibliotekerne. Dispositionsplanerne kan normalt købes ved henvendelse til stadsingeniøren.

Loven om offentlighed i forvaltningen gælder også her.

Fredningsplan-
udvalg.

Man kan i fredningsssager, hvor bestemmelser bliver overtrådt, eller hvor områder er truet, rette henvendelse til

Fredningsplanudvalget for Ringkøbing Amt,
Rindumgård,
6950 Ringkøbing.

Landskabsanalyse

Samme fredningsplanudvalg udsendte i 1972 en udmærket oversigt over naturbeskyttelse i Vestjylland med et særdeles udmærket kortmateriale og fotografier. Bogen (Landskabsanalyse) beskæftiger sig bl.a. med ornithologiske, geologiske, botaniske, lystfisker-mæssige og jagtmæssige interesseområder i Vestjylland. Kan købes ved henvendelse til fredningsplanudvalget.

Dispositions-
plan 1970.

Som mange andre kommuner udsendte Herning Kommune i 1970 før kommunesammenlægningen en dispositionsplan, der blandt mange ting beskæftiger sig med landskabets karakter omkring Herning, fredningsforhold og grønne områder.

Gødstrup Sø

Om Gødstrup Sø hedder det: "Kun enkelte lavninger er vandfyldte, som f.eks. Gødstrup Sø, som i det iøvrigt søfattige Midtjylland er så attraktiv, at den helt naturlig må trækkes ind som et værdifuldt element i Hernings byudviklingsområde".

Man må ikke håbe, at der hermed er lagt op til planer om parkeringsplads, campingplads o.s.v.

Gødstrup Sø er i modsætning til Sunds Sø kun omgivet af sommerhuse i korte stykker ved den vestlige side, østlige og nordøstlige side. Og det er i allerhøjeste grad ønskværdigt, at der ikke bygges mere. Såvidt det vides er der en byggelinie omkring søen, der gør, at der ikke må bygges nærmere end 300 m fra søbredden.

Søen er dog truet på andre måder: Ifølge dispositionsplanen skal der anlægges en omfartsvej mellem Tjørring by og søen. Det er givet, at en sådan vej vil få en meget negativ indflydelse på de rastende bestande af svømmefugle. Ikke alene af hensynet hertil, men også af hensynet til Tjørrings indbyggere ville det i høj grad være ønskeligt om vejen blev lagt et godt stykke vest for søen.

Forurening

En anden trusel mod søen er den meget kraftige organiske forurening, der skyldes tilledning af mangelfuldt rensset spildevand fra Herning via Herningholm Å. Denne forurening går helt tilbage til 30'erne, men er selvsagt blevet kraftigere med årene, eftersom Hernings stærke vækst ikke er blevet fulgt op med en tilsvarende udbygning af centralrenseanlægget ved Holstebrovej.

Hernings renseanlæg er mekanisk-biologisk, men er desværre stærket overdoseret. En udbygning med 2 rådnetanke, 2 biologiske filtre og 1 gastank plus forklaringsanlæg og sandfang skal sikre en bedre rensning, men det er tvivlsomt, om dette bliver tilfældet eftersom Tjørring, Lind, Hammerum, Gjellerup, og Gullestrup skal sluttet på, hvilket betyder en væsentlig forøgelse af spildevandsmængden. Efter de hidtige planer skal der inden 1990 tilbygges kemisk rensning, men det er i allerhøjeste grad påkrævet, at denne kemiske rensning fremskyndes væsentligt.

I forbindelse med udbygningen af rensningsanlægget er der planer om en ledning fra rensningsanlægget, der skal føre det rensede spildevand uden om søen til dens fraløb således, at der kun kommer overfladevand (regnvand) ud i søen via Herningholm Å. Denne er imidlertid foruden spildevandsudledningen fra rensningsanlægget forurennet af flere andre primære kilder. Bl.a. er der tilløb fra Knudmosen, der er alt andet end rene.

Forholdene i Gødstrup Sø er meget alvorlige og kan bl.a. illustreres med følgende tal:

I 1965 var der 14-15 ynglepar af Toppet Lappedykker
I dag er der årligt kun 2-3.

I november 1949 sås 250-300 Stor Skallesluger i søen
I dag ses højst 30.

Fra 1938-50 kunneman i søen se op til 500 rastende andefugle i dag skal man være meget heldig for at se over 200.

Den ringe vandgennemsigtighed, der skyldes opstemmet slam og kraftig algevækst (grundet tilledning af store mængder næringssalte) betyder, at skalleslugere og lappedykkere har svært ved at jage deres byttedyr (fisk), hvorfor bestandene falder.

Redaktørerne af nærværende rapport arbejder med en indgående undersøgelse over søen, og vi venter at have en rapport klar til udgivelse indenfor overskuelig fremtid.

Søby Sø

Ikke alene Gødstrup Sø, men også Søby Sø har været ramt af forurening omend af en noget anden karakter. Her har vandgennembrud fra gamle brunkulslejer i foråret 73 flere gange bevirket, at okker- og svovlholdigt vand er strømmet ind i søen. Årsagen til dette var en kraftig stigning i grundvandstanden efter at man i 1970 efter brunkulsgravningens ophør holdt inde med pumpningen i lejerne. Dette har endvidere medført, at færdsel i brunkulslejerne er blevet forbundet med stor fare.

Mange fisk er fundet døde langs bredderne, ligesom flere hundrede død ål er fundet flere gange ved den rist, der findes ved fraløbet fra Søby Sø. Vandet i søen har ligeledes haft et påfaldende gulligt udseende ved flere lejligheder, ligesom vandgennemsigtigheden har været mindre end før.

Bestandene af rastende svømmefugle er faldet væsentligt, specielt er det antallet af dykænder (taffelend, troldand), men også pibeand ses i langt mindre antal end tidligere. Dog skal nævnes en vis opgang i antallet af rastende taffelend og troldand i vinteren 73-74. Dog synes gråand at have holdt samme niveau og endda ekspanderet lidt:

ca. 400 ex. 26/1-1974 og 400-500 ex. 9/2-74

Hvad dette skyldes vides ikke. Antallet af rastende ænder svinger betydeligt ved de forskellige besøg, men en vis stabilisering synes at kunne konstateres gennem det sidste halve år.

De nævnte forhold er sandsynligvis opstået ved den tidligere nævnte indstrømning, hvorved bundfaunaen (snegle og muslinger) samt bundvegetationen er gået til grunde i stort omfang med deraf forringede fourageringsbetingelser for dykænderne.

Fredning

Både Gødstrup Sø og Søby Sø er truet. Gødstrup Sø som bynær sø med status som kloakbassin og Søby Sø som såkaldt rekreativt område, hvorved nogle mennesker forstår campingplads, parkeringsplads, isboder, speedbådssejllads, vimpler og tra-la-la. Det vides med sikkerhed, at Herning Turistforening har været (er ?) stærkt interesseret i området.

Fredning af begge søer med omgivelser er stærkt påkrævet ud fra følgende betragtninger.

Der findes i det vestjyske område kun 3 større Søer:

Gødstrup Sø, Sunds Sø og Søby Sø.

Af disse søer er Sunds Sø allerede hårdt belastet, idet en kraftig speebådssejllads foråret og sommeren igennem bortskrømmer alle potentielle ynglefugle.

Det er absolut nødvendigt at hindre en lignende udvikling i Gødstrup Sø og Søby Sø, idet begge søer tjener som vigtige rasteplasser for mange svømmefuglearter og ligeledes tjener som yngleplads for mange arter. En rensning af Gødstrup Sø vil ganske givet bringe antallet af ynglende og rastende bestande betydeligt op. Som allerede nævnt arbejder undertegnede med en undersøgelse over Gødstrup Sø, og så snart en rapport herom er offentliggjort vil muligheden for en fredning af søen blive undersøgt.

En lignende undersøgelse af Søby Sø vil være påkrævet i de kommende sæsoner og vi hører gerne fra folk, der er interesseret i at deltage i en sådan undersøgelse. Følgende problemer bør efter vor opfattelse belyses:

Surhedsgrad,
påvisning af kilder i søen,
indstrømning fra brunkulslejer
undersøgelser over bundvegetation og fauna,
registrering af fluktuationer i rastende bestande
evt. i relation til vandets beskaffenhed og deraf
følgende virkning på flora og fauna.

Vi ligger allerede inde med et ret stort materiale over søens og brunkulslejernes rastende og ynglende fuglebestande, så der skulle være et godt udgangspunkt.

Se iøvrigt Mogens Andersens artikel om Søby Sø.

Hederne og moserne.

.Heder:

Mange større og mindre hedestykker gror i disse år helt til med selvsåede fyr, gran og ene. Det er en uheldig udvikling, eftersom en række fuglearter såsom Stor Tornskade, Stor Regnspove og Urfugl forsvinder og erstattes af almindelige skovarter. Heden er i forvejen en udsat biotop (opdyrkning) så det er strengt nødvendigt at bevare så mange hedestykker som overhovedet muligt. Vi vil gerne høre om biotopsændringer og planer om opdyrkning i forbindelse med hedeområder i den hensigt at søge sådanne forhold og planer bremset.

Moser

Moserne er om muligt endnu mere truede. På grund af de høje kornpriser i EF afvander og opdyrker mange landmænd rundt i landet nu moser som aldrig før. I et stykke tid har disse afvandingsager ligget stille, men nu er der altså igangsat en del projekter igen. Det kedelige og ulykkelige i denne forbindelse er, at afvandingsplaner og -projekter først præsenteres, når de er fuldbyrdede og uafvendelige kendsgerninger sådan, at det er næsten umuligt at bremse dem. Det er forstemmende og særdeles beklageligt at se Hedeselskabet deltage i disse afvandingsprojekter. Vi vil meget gerne høre fra alle, der ligger inde med oplysninger om truede mose-lokaliteter.

Vi skal her opfordre fredningsplanudvalg og lokalafdelinger af Danmarks Naturfredningsforening til at "sadle om" i deres fredningspolitik. Det har igennem lang tid været praksis, at for at et område kunne fredes, skulle det være:

1. stort (større)
2. frembyde landskabelig skønhed
3. indeholde særprægede flora- og faunaelementer.

Vi mener i allerhøjeste grad, at alle moselokaliteter med blot få par dobbelthekkasin, krikand og mere almindelige sumpfuglearter (både non- passeri- og passeriformes) bør have interesse i fredningsmæssig sammenhæng, idet det åbenbart er den eneste sikre beskyttelse mod afvanding og opdyrkning.

Vi må på intet tidspunkt glemme, at det er alle de små "smørhuller", der sikrer arter som f.eks. dobbelthekkasin, krikand, lille lappedykker, kæranger og græshoppesanger som nogenlunde almindelige ynglefugle i Danmark.

Forsvinder de mange små lokaliteter -
Decimeres bestandene betænkeligt . -

K N U D M O S E N.

Siden 1965 er der foretaget systematiske undersøgelser over fuglelivet i Knudmosen. Før den tid har Søren Wium Andersen og Niels Erik Franzmann (begge tidligere Herning) gjort iagttagelser i området. Alle disse iagttagelser sammenfattedes i 1971 i publikationen "KNUDMOSEN", som behandlede mosens historie, flora og fuglefauna.

Siden 1971 er der imidlertid sket en del ændringer i den stedlige fuglefauna. Mange ynglende arter er forsvundet og kun få er kommet til. Dette har flere årsager: for det første har man igennem længere tid anlagt mange stier. Arbejdet med stierne har forstyrret, og stierne er lagt gennem områder, hvor de vil forstyrre endnu mere. For det andet har den hyppige ridning med heste i mosen forstyrret en del.

For det tredje - og det er nok den vigtigste grund - er mosen blevet meget tør. Grundvandstanden har sænket sig, og en del arter er forsvundet og yngler i mindre tal som følge heraf.

Knudmosen fører stadigvæk en usikker tilværelse.

Efter at Zartow-planen, ifølge hvilken der skulle laves en øglepark i den vestlige del af mosen, er bleven lagt på is, har kommunen kastet sin kærlighed på professor Sørensens plan, der har til hensigt at skabe en birkeskov med eg som randbeplantning. Herudover skal der efter planen anlægges en lang kanal til ro- og sejlsport (evt. Græsakse) samt opføres pavillioner i Versailles-Stil.

Denne plan følges officielt, endskønt en opinionsundersøgelse i 1971 viste, at 90 % af Herning borgere gik ind for den såkaldte 3.plan, der tilsigter at bevare mosen stort set uændret.

Men nuvel - lykkeligvis følges Sørensens-plan ikke reelt og slavisk.

Den sidste trussel er fremkommet med planerne om anlæggelse af en H.C.Andersen-forlystelsespark ved mosen. Ifølge Jyllands-Posten den 8/4-1974 skal parken lægges i mosen, men ifølge Herning-Folkeblad (samme dag) syd for Herning Hallerne. Følgende er citat fra Herning Folkeblad den 8/4: "Bundforholdene i Knudmosen vil dog, hvis man ser bort fra værdien af at bevare Knudmosen, iøvrigt betyde, at byggeri i eller ved mosen fordyres betydeligt. Derfor ventes forlystelsesparken bygget i nærheden af Herning-Hallerne"

Der hersker altså usikkerhed.

Planerne bør under alle omstændigheder følges med allerstørste skepsis og opmærksomhed.

Opfyldningen af den tidligere losseplads fortsætter efterhånden ud i det abnorme. Nu kører man sågar store, mere eller mindre ødelagte kloakledningselementer og bundfældet slam fra rensningsanlægget ud til aflæsning.

Hvad bliver det næste ?????

Slammet vælter flere steder ud mod mindre damme og truer med at opfylde dem. Endvidere kører private stadig ud og læsser deres mælkekartoner, plastikposer, gamle tæpper, bildæk etc. ud på lossepladsen endskønt det er forbudt.

Hvornår stoppes dette og hvem vil føre en effektiv kontrol ????

I det følgende er alle fuglearter, der forekommer og har forekommet gennemgaaet pr. ultimo, 1973.

Der er foretaget en opdeling i ynglefugle og ikke ynglefugle.

Er en art forsvundet, er dette angivet med et % foran arten;

er en ny art kommet til er dette angivet med et +.

N. betyder nedgang og 0 betyder opgang.

For ynglefuglenes vedkommende er parantallet angivet.

I de tilfælde, hvor det er en korrektion til "KNUDMOSEN", er dette angivet med et K.

Y n g l e f u g l e .

ART :	Status	Parantal	Bemærkninger.
Lille lappedykker		1.	
Knopsvane		1.	
Gråand	N.	5-10	K.
Krikand	N.	2	K.
Tårnfalk		1.	
Agerhøne	N.	max. 10.	K.
Fasan	N.	5-10.	K.
Vandriske	?	?	
Gr.rørhøne	N.	ca. 10.	K.
Blishøne	N.	5-8	K.
Vibe	-	-	
Dobb. bekkasin	N.	max. 10.	K.
Hættemåge	O	min. 100	K.
Tyrkerdue		5	
Gøg		max 3 hunner	
Skovhornugle	+	1.	
Mosehornugle	%	1	forsvundet 1960
Hedelærke	%		forsvundet 1965
Sanglærke	N.	ca.25	K.
Gråkrage	N.	1-2	K.
Allike	%		
Husskade	N.	5.	K.
Musvit	N.	ca.10	K.
Blåmejse	N.	10-15	K.
Sumpmejse	+	1-2 ?	K.
Gærdesmutte		5-10	
Solsort	N.	ca. 10.	K.
Bynkefugl	N.	ca. 5	K.
Græshoppesanger	+	2 ?	K.
Kærsanger	+	1 ?	
Rørsanger	%		K.
Sivsanger	N	3-5	K.
Gulbug	%		K.
Munk	+	2-3	K.
Havesanger	N.	ca. 5	K.
Tornsanger	N.	ca.20.	
Gærdesanger	N.	ca. 5	K.
Løvsanger	N.	ca.20	K.
Grå fluesnapper		1	
Jernspurv	O	2-5	K.
Engpiber	N.	max. 10	K.
Hvid vipstjert		?	
Gul vipstjert	%		ikke efter 1964
Stær	%		
Tornirisk		2	
Bogfinke	N.	5.	
Gulspurv	N.	max 20.	
Kornværling		3-5	
Rørspurv		ca. 20.	

I k k e y n g l e f u g l e .

Art	Status.
Toppet lappedykker	%
Gråstrubet lappedykker	meget uregelmæssig, langt fra årlig.
Sorthalset lappedykker	%
Fiskehejre	
Dværghejre	%
Kortnæbet gås	%
Grågaas	%
Gravand	
Pibeand	%
Spidsand	%
Skeand	%
taffeland	%
Troldand	
Hvinand	+
Sortand	%
Musvåge	
Vintermusvåge	+
Spurvehøg	
Fiskeørn	+
Vandrefalk	%
Dværgfalk	%
Engsnare	%
Stor Præstekrave	%
Strandhjejle	+
Hjejle	
Skovsneppe	%
Svaleklire	
Tinksmed	
Rødben	
Sortklire	?
Hvidklire	
Mudderklire	
Alm. ryle	%
Brushane	?
Odinshane	%
Svartbag	
Sildemåge	+
Sølvmåge	
Stormmåge	
Fjordterne	+
Mursejler	
Isfugl	+
Toplærke	
Landsvale Bysvale.	
Digesvale	
Skovskade	
Topmejse	+
Halemejse	
Spætmejse	+
Misteldrossel	
Sjagger	
Sangdrossel	

Art	Status
Vindrossel	%
Stenpikker	%
Nattergal	%
Rødhals	
Fuglekonge	+
Stor tornskade	%
Rødrygget tornskade	%
Grønirisk	
Dompap	
Kvækerfinke	
Gråspurv	
Skovspurv.	

Ynglefugle	Ikke ynglefugle	:	Total
7 %, 1% ?	23 %, 1% ?	:	30 %, 2% ?
4 +	10 +, 1+ ?	:	14 +, 1+ ?
3 %, 1% ?	13 %	:	16 %, 1% ?

=====

Ovennævnte er for ikke ynglefugle behæftet med en vis usikkerhed, men tallene viser dog tydeligt en tilbagegang, der skal ses i relation til tidligere nævnte årsager.

S ø b y S ø.

ved Mogens Andersen.

Søens
- biotoper:

Søby Sø er en udmærket lokalitet med meget afvekslende biotoper. Søen er ca. 70 ha. og er omgivet af en tynd rørbræmme; visse steder er rørene næsten forsvundet. Nord for søen findes et hedeområde, der ligesom mange andre heder er ved at gro til med dværgfyr. Desuden findes et par mindre plantager.

Øst for søen findes et sumpområde, der igen længere mod øst går over i brunkulslejerne. Sumpområdet er visse steder næsten uigennemtrængeligt, da det er tilgroet med pilekrat. Desuden findes planter som star og lysesiv.

Vest for søen ligger der opdyrkede marker kun brudt af et smalt bælte af sumpe, der har karakter som sumpene ved den østlige del.

Syd for søen findes et bælte med en blanding af dværgfyr og lyng. Desuden findes planter som tyttebær, blåbær og revling. Der findes også en del træer, bl.a. rønnebær og birk. Dette bælte går længere mod syd over i brunkulslejerne.

Efter standsningen af arbejdet i lejerne den 30/4-1970, har der været fremsat planer om opførelse af et fritidscenter der, men alle disse planer er blevet droppet, da færdsel i lejerne er forbundet med stor fare.

Planer om
Søby Sø.

For Søby Sø har der ligeledes været fremsat planer; i 1971 havde Herning Kommune fremsat planer om at omdanne søen til et badested. Søen blev på det tidspunkt betegnet som en af Danmarks reneste. Men ejeren modsatte sig dette og forbød færdsel ved søen. Protesten må siges at have haft sin virkning eftersom søen endnu ikke er blevet omdannet til et badested.

Trækfugle:
Ande- & svømme-
fugle.

Hvert år kommer store flokke af ænder og blichøns til Søby Sø. Man har talt helt op til 2000 gråænder og cirka det samme antal blichøns. Desuden kommer ret store flokke af pibeænder, taffelænder og troldeænder. For pibeændernes vedkommende er den talrigest i efteråret. Udover de nævnte arter træffes krikand, sangsvane, pibesvane, knopsvane overvintrende og sjældnere grågæs.

Hvinanden er ikke nævnt, da den er ret speciel i forhold til de andre arter. Den er som den eneste art tiltaget i antal.

I de seneste år er antallet af rastende ænder faldet. Grunden må ligge i forureningen.

- Vadefugle: Vadefugletrækket i Søby Sø er minimalt og de få ex., der ses, færdes oftest i brunkulslejerne.
- Normalt ses arter som mudderklire, rødben og alm.ryle.
- Spurvefugle: På grund af rønne- og birketræerne ved søens sydlige del kommer der hyppigt småfugle for at søge føde. Det drejer sig om arter som dompap og forskellige siskner. I nåletræerne ses ofte en del lille korsnøb, og specielt i vinteren 73/74 er der set en del bjergirisk. Talrigest må sjaggeren dog siges at være; men efteråret 73 må også have været et specielt tilfælde.

Orientering fra OrnUV.

Ornithologiske undersøgelser i Vestjylland startede i oktober 1970 og vil fortsætte i de kommende år, og vi håber derfor på en fortsat opbakning omkring undersøgelserne.

Når vi får iagttagelser ind, er de ofte noterede på forskellige måder, sådan at arbejdet med at uddrage materialet tager lang tid. Derfor appellerer vi til, at man skriver arterne op i samme rækkefølge, som bruges i fuglelisten i EUROPAS FUGLE. - På den måde vil vi være i stand til at checke indkomne iagttagelser meget hurtigere.

Vi hører meget gerne fra folk, der vil påtage sig en eller flere lokaliteter og evt. undersøge disse grundigt, ligesom vi meget gerne hører fra personer, der vil koncentrere sig om en eller flere bestemte arter.

Vi har i de tidligere rapporter brugt det princip at efterlyse iagttagelser af bestemte arter i artslisten. Disse efterlysninger overses nok i mange tilfælde, hvorfor vi her bringer en mindre liste over de arter, vi er specielt interesserede i at få oplysninger om i de kommende sæsoner:

Atlingand	alle yngleobs.
Rovfugle	alle yngleobs.
Natråv	alle yngleobs.
Vendehals	alle yngleobs.
Hedelærke	alle yngleobs.
Råge	allekolonier og fugl i det hele taget
Bjergvipstjert	alle obs.
Nattergal	alle syngende han + evt. yngleobs.
Kærsanger	alle syngende han + evt. yngleobs.
Græshoppesanger	alle syngende han + evt. yngleobs.
Gråsisken	simpelt hen alt.

I marts besluttede vi at undlade at publicere yngleoplysninger om følgende arter:

alle rovfugle, vagtel, hjejle, tinksmid, mudderklire, huldue, turteldue, alle ugler undtagen skovhornugle og kirkeugle og vendehals..

Det er sket ud fra den betragtning at ægsamlere endnu ikke er et uddødt folkefærd og for at hindre, at fuglene i tilfælde af fortsat ynglen på samme sted ikke udsættes for kraftige forstyrrelser.

Vi hører meget gerne fra iagttagere, såfremt de synes, at andre arter skal medtages eller nogle bør slettes.

Såfremt De indsender sjældne yngleobs., som De ikke ønsker offentliggjort, bedes De angive dette. Sådanne angivelser vil altid blive fulgt.

OrnUV 2 og 3 haves stadigvæk. De koster pr. stk. Kr. 5,00 og kan købes ved indbetaling af nævnte beløb på girokonto 56.469 (Esben Donnerborg & Tage Holdgaard Andersen, Korsørvej 27, 7400 Herning.)

Artsliste:

Toppet lappedykker:

Iagttaget på alle de gamle lokaliteter.

Gødstrup Sø: Sandsynligvis 2, muligvis 3 ynglepar.
4 ad + 1 juv. 25/8-73 (THA), 17 ex. 3/4-73 (JB)
fra 11/10-10/11: 2-4 ex. (MA + BB)

Søby Sø : 4 ex. 28/5-73 (BB). Ynglepar - se OrnUV 3.

Hald Sø 10-20 ex. 31/12-72, 50-60 ex. 18/3-73 (OH)

Gråstrubet lappedykker:

Ingen yngleobs. Set på følgende lokaliteter:

Gødstrup Sø 2 ex. 28/8-73 (MA)

Kragsø 2 ex. 10/4 og 13/4. 1 ex. 3/5 og 5/5-73
Såvidt det kunne skønnes ikke ynglefugle (OH)

Sorthalset lappedykker:

I Søby Sø har 1 par ynglet. Den 28/8-73 fandtes sikkert bevis (MA)
Herudover ingen uagttagelser af arten.

Lille lappedykker:

Yngleobs. indkommet fra følgende lokaliteter:

Gødstrup Sø Iagttaget hele sommeren igennem. Min. 1 ynglepar.

Knudmose: 1 ex. 2/4-73 (THA), 1 ex. 3/7-73 (MA).
Muligvis 1 ynglepar men ingen ynglebeviser fundet.

Søby Sø Hørt og set ved de fleste besøg ved søen. Min.
1 ynglepar. 1 ad + 1 pull 26/8-73 (MA +MVH + THA)

Hoverdal Plantage 3 par (JB)

Hover Å 3-4 ex. set hele sommeren. Muligvis 1-2 ynglepar.
Muldbjerg På samme lokalitet 6-7 ex. om vinteren (HJH)

Grove Hede 1 ex. 2/5-73 (OH)

Iøvrigt vinteriagttagelser fra følgende lokaliteter:

Kulsøen, Troldhede 4 ex. 26/12-73, 9 ex. ex. 31/12-73 (NE)

Sdr. Resen 1 ex. 11/2-73 (OH)

Karup Å 1 ex. 1/1, 18 ex. 14/10-73 (OH). Sidstnævnte
lokalitet er nok den bedste i Vestjylland for
vinteriagttagelser.

Fiskehejre:

- Kolonien ved Bølling Havde i 1973 stort set samme antal ynglepar, som tidligere år, hvilket vil sige ca. 30 ynglende par. Endvidere er arten som sædvanligt iagttaget rundt i Vestjylland.
- Tim 2 ex., trakV 5/4-73 (JB)
- Søby Sø 2 og 3 ex. 16/10 og 28/10-73 (MA)
- Gødstrup Sø 1 og 2 ex. 28/6 og 13/10-73 (MA). Ses iøvrigt hvert år her (NHP)
- Skjern Å : Jævnligt set sommeren igennem (KL)
Hesselvig-Enggård
- Arnborg/Skarrild 1 ex. i juni 1973 (AM)
- Munklinde Mose 3 ex. trækkende 1/7-73 (MVH)
- Harrild Hede 48 ex. 21/9-73 (BB)
- Sunds Sø Fiskehejre iagttaget maj 1973 (TV)

De iagttagne fugle må for hovedpartens vedkommende stamme fra Bølling kolonien; men det er dog muligt, at de sydøstlige ex. stammer fra kolonien ved Rørbæk Sø.

Hvid Stork:

I 1973 ynglepar i Skjern, Tarm og Borris. Endvidere yngede i Grindsted (på Kirketaget). 2 muligvis 3 pull i reden i juli (AM)

Vi hører gerne fra ornithologer, der har gjort (gør) iagttagelser af arten.

Sort Stork.

1 ex. blev den 9/7-73 set på en vestjydsk lokalitet (SÅJ)

Skestork.

4 ex. set flyve lavt sydfra over Albæk mellem Skjern og Borris den 24. juli 1965 (SÅJ).

Sangsvane:

- Søby Sø 50 ex. den 1/1-73 (MA) Endvidere 16-18 ex. i tiden fra 7/1-25/2-73 (MA). I november/December blev der set 8-24 ex. (MA, BB)
- Kulsøen 4 ex. 26/12-73 (NE)
Troldhede
- Hesselvig Dambrug 5 trækkende ex. 31/12-73 (NE)

Pibesvane:

Søby Sø En usikker iagttagelse af 3 ex. 20/10-73 (MA)

Grågås

En del overflyvende flokke.

Birkebæk Plantage 70 ex. tra SW 22/3 Kl. 18.35 (BB)

Søby Sø 75-100 ex. 22/3-73 (MA)

Herning Trækkende gæs endvidere se over Herning 22/3-73
Muligvis samme flok på de 3 lokaliteter
250 ex. 10/3-73 (TB)

Thorsted 300-400 ex. trak NØ 26/5-73 (JB)

Gødstrup Sø Set 1959, 1960 og i efteråret 73 (NHP)
Endvidere rastende: 1 ex. 26/2 og 3/4-73 (BB)

Kanadagås

1 ex. opholdt sig i Gødstrup Sø sommeren 1958 (NHP) og 1 ex.
omkring 1963 (HL). Hermed 3 sikre iagttagelser fra Vestjylland.

Endvidere en meget usikker iagttagelse af 10 ex. fra Nr.Holtum
efteråret 1970. (FA)

Gravand:

Gødstrup Sø Som sædvanlig sikker ynglelokalitet. 10/6-73 sås
1 par med 5 pull + 2 ex. på rede 28/6, 2 par m.
6 pull hver. Hertil en række gamle pull. 1/7-73
1 par m. 8 pull + 1 par med 6 pull. Ynglepar: 2-3.
Herudover mange rastende ex. forår og efterår
Se OrnUV 3.

Juni 1958 sås 96 pull i Søen (NHP)

Det er mange. Forureningen har været hård ved
bestanden.

Søby Sø En del iagttagelser af enkelte fugle.
Ingen yngleobs.

Ranum Mose 1 par iagttaget 5/6-73 (NE)
syd f. Arnborg

Arten er endvidere set på flere lokaliteter bl.a. Kragssøen (OH)
Vi modtager gerne exacte yngleobs.

Krikand.

En del spredte observationer.

Søby Sø 30 ex. fra 6/10-4/11-73 (MA)
 Kjørballegaard 3 ex. 21/4, 2 ex. 5/6-73 (NE) ynglefugle ?
 v.Brande
 Knudmose 7 ex. 25/8-73 (THA) 2 par i 1973 (skøn)
 Vi efterlyser igen i år ynglefund.

Atlingeand:

Iagttages temmeligt sjældent, hvilket formentlig skyldes en fåtallig og spredt og ustadig forekommende bestand. Iagttaget på følgende lokaliteter:

Hesselvig 1 par 2/6-73 Ynglepar (NE)
 v.Skarrild
 Skjern Å
 v. Sandfeld. 1 ex. 24/3-73 (TB)
 Karstoft Å
 v/Karstoft By 2 ex. 31/3-73 (TB)

Vi opfordrer atter i år alle til at have opmærksomheden rettet mod arten.

Pibeand:

Som sædvanlig en del rastende ex:

Søby Sø: 22/3 og 23/3, sås ca.30 ex. fra 23/9-4/10-73
 25-30 ex. (MA)

Pibeand er nok den andeart, der har lidt mest under forureningen af Søby Sø. Antallet af rastende ex. var i 1970 helt oppe på 300 ex. - Se OrnUV 2.

Hoverdal Plantage 6 ex. 9/4-73 (JB)
 Gødstrup Sø 10 ex. 17/2-73 (ED), 9 ex. 8/9-73 (THA)

Skeand:

Gødstrup Sø 4 ex, 8/9-73 (THA) Ikke ynglefugle.
 Eneste indkomne iagttagelse af denne art.

Taffeland :

Oversomrende ex. i Kragssøen, Søby Sø og Gødstrup Sø.

Søby Sø 1/1-1/9-73 40-55 ex. Derefter steg antallet til
 ca.100 ex. (MA) - 129 ex. 21/9-73 (BB)

Taffeland fortsat.

 Gødstrup Sø 10 ex. 17/2-73 (ED), 75 ex. 11/10-73(BB)
 52 ex. 16/10-73 (THA)
 Kragssøen 6 ex. 24/4-73 (OH)
 Ingen yngleobservationer. Mistanke om ynglen i Søby Sø. (MA)

Troldand:

 Oversomrende i Hald Sø, Søby Sø og Gødstrup Sø.
 På en DOF ekskursion den 26/8-73 til Søby Sø iagttoges 1 hun
 og 2 store pull, hvilket må være fyldestgørende bevis for
 ynglen på lokaliteten (MA, MVH, THA)
 Herudover ingen ynglebeviser - Mange iagttagelser forår, efterår
 og vinter fra søerne.

Bjergand:

 Gødstrup Sø 1 hun 26/9-73 (BB)
 Søby Sø 1 han 21/9-73 (BB)
 En fåtallig art i indlandet.

Hvinand:

 Forår, efterår og vinter i Gødstrup og Søby Sø.
 Søby Sø: 5-8 ex. oversomrende
 Gødstrup Sø 5 ex. 17/2-73 (ED), 30 ex. 30/4-73 (BB)
 Hald Sø 8-10 ex. 18/3-73 (OH)
 Kulsøen,
 Troldhede 8 ex. 26/12, 7 ex. 31/12-73 (NE)

Ederfugl:

 Søby Sø 1 han + 1 hun 6/10-73. Stærk storm i dagene
 før observationen (MA)

Endvidere skulle 1 han være bleven skudt i Vorgod Å nær
 Troldhede-Nr.Vium (HJH)

Stor Skallesluger:

 En del rastende overvinrende i Gødstrup Sø, Søby Sø, Kulsøen og
 Ejstrup Sø.
 Søby Sø 4 ex. 10/2, 25-30 ex. 22/2-23/2, 15 ex, 17/11-9/12
 (MA + BB)
 Kulsøen 3 ex. 26/12, 7 ex. 31/12 (NE)
 Gødstrup Sø 15 ex. 26/2 (BB), 1 han 14/1-73 (ED+THA)
 Ejstrup Sø 55 ex. 25/2-73 (BB)

Toppet skallesluger:

Ingen observationer indkommet. Kig godt efter i vintermånederne i søerne.

Kongeørn:

12/8-73 observeredes en ørn i Ståbkjær mellem Bording og Munklinde. Beskrivelsen var en fugl af enorm størrelse og vingefang med gulligt gyldent skær i fjerene i halskraven og karakteristiske fingre. Fuglen fløj lavt forbi. Observatøren har haft gode muligheder for at danne sig et indtryk af fuglens størrelse eftersom den tilmed blev forfulgt af en flok krager. Lokalitet: Mose, grænsende op til granskov. (AM)

Beskrivelsen lader formode, at der har været tale om en ad.kongeørn. Jagttagelsen må dog tages med et vist forbehold.

Låddenbenet musvåge:

Kompedal Plantage 1 ex. 29/3-73 (BB)

Knudmosen: 1 ex. 22/10-73 (THA) Anden iagttagelse fra Lokalitet

Duehøg:

En del spredte obs. af trækkende og rastende ex.

Trælund 1 ex. 4/10, 18/10 (MA)

Mellem Hee & Tim 1 ex. 31/10-73 (JB)

Tosmose
(Nybro Mølle) 1 hun i foråret 73 (AM)

Ørre: 2 ex. på træk 25/9-72 (TB)

Blå kærhøg.

Enkelte observationer af trækkende og rastende ex.

Søby Sø 1 hun 11/11-73 (AM)

Thorsted N.for 1 hun 21/3-73 (JB)

Munklinde Mose 1 hun 19/9-73 (BB)

Fiskeørn:

Knudmosen 1 ex. 6/5-73 (KL), 1 ex Juli 73 (TB)

Sunds Sø 2 ex. 18/5-72 (TB) anden iagttagelse på lokaliteten.

Gødstrup Sø 1 ex. ved søen efteråret 1965 & 1966 (NHP)

Vandrefalk:

 Gødstrup Sø 1 ex. sås i 1938 fange en vibe i andet forsøg (NHP)
 2. iagttagelse i undersøgelsesområdet indenfor
 de sidste årtier.

Dværgefalk:

 Hee 1 ex. 14/9-73 (JB)

Aftenfalk:

 1 han set ved Skarrild den 5/6-73. Falken virkede meget lidt sky,
 og blev flere gange iagttaget i afstande ned til ca. 10 m.
 Den sås fange og fortære en skarnbasse. (NE)

Eneste kendte iagttagelse i Vestjylland fra dette århundrede ud over
 de, der stammer fra H.P.Hansens konservatorprotokoller.

Urfugl:

 En del spredte observationer er indkommet.

Oustrup Hede han jaget op 25/3, hun jaget op 19/4. Samme dag
 hørtes 1 spillende han. (MA)

Ranum Mose 1 han set og hørt 2/6- og 5/6-73 (NE)
 s.for Arnborg

Filsø øst for 2 han + 1 hun 21/2-73 (JB)
 Ulfborg.

Rind Å v.Høgild 1 hun efteråret 1970 (TB)

Grove Hede 1 hun 10/1, 4 han fra 15/4-19/4, 8 han + 1 hun
 23/4, 3-5 han fra 25/4-7/5-73 (OH)

FSN Karup 2 han 27/2 og 5 han 24/4 på gammel spilleplads-
 Kendt i 10 år (OH)

Agerhøne & fasan.

 I et forsøg på at sige noget om bestandtætheden for agerhøne og fasan,
 har vi fået nogle tal ind fra et par observatører:

Erling Clausen: Areal v/ Rejtkjær Plantage - ca. 40 ha.
 5 fasanhøns + 1 kuld agerhønskyllinger i 1973.
 hvilket giver fasan: 1 høne per 8 ha.
 agerhøne 1 par pr. 40 ha.

Jens Ballegaard : et skøn over bestandtætheden ved Thorsted.

Agerhøne: et forsigtigt skøn: 1 par pr. 10-15 ha,
 men arten forekommer sjældent i området.

Fasan 1 høne pr. 5-10 ha, men hønsene er ikke
 jævnt fordelt.

Vi modtager gerne lignende skøn, vurderinger eller optællinger
 både for ovennævnte og for andre arter.

Vandriske:

 Søby Sø 1 ex. 10/3-73 (MA)
 Gødstrup Sø Hørt i sommeren 1973 (KS)
 Knudmosen Skulle stadig yngle i mosen (mundtlig meddelelse til THA)

Engsnare:

 Dommergården 1 ex. 4/5-63 (SÅJ)
 v/Skjern
 Campingpladsen 1 ex. 15/5-69 (SÅJ)
 v/Skjern
 Høgild (Karup Å) 1 ex. 16/6-72 (TB)

Strandskade:

 Gødstrup Sø 1 ex. 3/4-73 (BB), 1 ex. 27/7-73 og 1 ex. 26/8-73 (MA). I 1968 ynglede 1 par strandskader i Holstrup ca. 2 km SV for Gødstrup sø. 3 Æg i reden alle ungerne kom på vingerne (NHP)
 Sikær 1 ex. 26/8-73 (MA)

Vi hører meget gerne om lignende iagttagelser og yngleobservationer i indlandet.

Stor præstekrave.

 Søby Sø
 Brunkulsøen 3 ex. 20/5-73 Yngel ? (MA) 1 ex. 30/7-73 (THA)
 Gødstrup Sø Har ynglet på markerne omkring søen (NHP)

Strandhjejle

 Gødstrup Sø 1 ex. 9/8-73 (MA)
 Knudmosen 2 påfaldende store flokke, 17 ex 27/10-73
 27 ex. 29/10-73 (THA)

Hjejle:

 Thorsted indsande Mange trækkende ex. i foråret 1973 (JB)
 Gødstrup Sø min. 150 ex 26/9-73 (BB), 2 ex. 11/10-73 (BB)
 2 ex. 7/8-73 (THA), ca. 200 ex. 25/8-73 (THA)
 62 ex. 16/10-73 (THA)
 Abildå Nordfor flere hundrede på træk 28/8-73 (HJH)
 Herningholm Å 15 ex. 25/8-73 (THA) 37 ex. 23/10-73 (THA)
 Tallene er større end sædvanligt.

Stenvender:

Kronhede: 2 trækkende ex. 6/8-73 (JB)

Første observation af arten fra undersøgelsesområdet, dog skulle der været set stenvender ved Gødstrup Sø (NHP)

Tredækker:

HEDELUND, Skjern 1 ex. 2/10-66 (SÅJ)

Enkeltbekkasin.

Rejkjær Plantage: 2 ex. 24/11-73 (EC)

Hover Å(Mose) 1 ex. 10/2-73 (HJH)

Gødstrup Sø set (NHP)

Nok ikke så sjældent forekommende, som de indkomne observationer lader formode. Arten overses sandsynligvis ofte.

Skovsneppe

Bukkær Assing 4 ex. i foråret 1973 (AM)

Ørre 2 ex. i efteråret 1972 (TB)

Sinding 1 ex. 29/12-72 (TB)

Ingen yngleobservationer indkommet. Her er en opgave for en person der kender gode fugtige skovområder.

Stor regnspove.

Hodsager 2 ex i parringsadfærd 27/5-73 (MA)
Sandsynligvis ynglefugle.

Gødstrup Sø set et par gange sidst i Juli 1973 (KL)

Sikær 1 ex. 26/6-73 (MA)

Ranum Mose 2 muligvis 3 ynglepar (NE)

Rejkjær Plantage 2 ex. 1/8-73 (EC)

Grove Hede Enkelte i april 1973 (OH)

Munklinde Mose min. 1 ynglepar (MVH), 2 "syngende" 29/3-73 (BB)

Bukkær, Assing ca. 10 ex. efteråret 1972 (AM)

Herning 4-6 ex. trækkende 26/3-73 (TB)

Lille regnspove.

Rejkjær Plantage 5 ex. 22/7-73 (EC)

Stor kobbersneppe.

Thorsted 4 ex. trækkende 6/5-73 (JB)

Svaleklire:

 Sikær 3 ex. 27/7-73 (MA)
 Gødstrup Sø 1 ex. 27/7-73 (MA), 1 ex. 28/6-73 (THA)
 Arten er nok hyppigere end antallet af observationer lader
 formode.

Tinksmed:

 Hoverdal 1 ex. 23/6-73 (JB)
 Søby Sø 1 ex. 30/7-73 (THA)
 Vi efterlyser observationer.

Rødben:

 Søby Sø 1 ex. 25/7-73 (MA)
 Gødstrup Sø 5-10 ex. fra 7/7-17/8-73 (MA)
 Knudmosen 3 ex. 23/8-73 (MA)
 Herningholm Å 3 ex. 25/8-73 (THA)

Sortklire

 Rejkjær Plantage
 Hedeareal 1 ex. 1/8, 1 ex. 5/8-73 (EC)

Hvidklire:

 Gødstrup Sø 2 ex. 9/8, og 11/8-73 (MA)

Mudderklire:

 Gødstrup Sø 4-25 ex. fra 7/7-27/7, 15 ex. 9/8-73 (MA)
 8 ex. 7/8-73 (THA). Fuglene fouragerer på aflejret
 mudder ved Herningholms Ås tilløb.
 Knudmosen 1 ex. 20/5-73 (THA), 5 ex. 23/8-73 (MA)
 Søby Sø 5 ex. 30/7-73 (THA), 2 ex. 11/8-73 (MA)
 Kragssøen 3 ex. 9/5 og 16/5-73 (OH) Ynglefugle ? Op til
 8 ex. i august (OH)

Hvem gør det første ynglefund ?

Alm. ryle.

 Gødstrup Sø 5-10 ex. 27/7 og 19/9-73 (MA)
 1 ex. 1/7-73 (THA, ED, MA, MVH)

Brushane.

 Gødstrup Sø 6-7 ex. iagttaget her i 1972 (NHP)

Ellers ingen igattagelser indkommet, hvilket næppe harmonerer med de faktiske forekomster.

Svartbag:

 Søby Sø 2-3 ex. 1/1 og 25/3, 3 ex. 19/9 og 9/12-73
 15 ex. 16/12-73 (Alle MA)

Gødstrup Sø 1 ex. 29/12-73 (MA)

Ses ofte flyvende og fouragerende over markerne ved Thorsted (JB)

Indlandet Arten ses markant hyppigere nu end tilfældet var i 60'erne.

Sildemåge

 Knudmosen 1 ad ex. trak NV-SØ 16/12-73 (THA)

Sølvmåge.

 Ses jævnligt ved Søby Sø i antal vekslende fra 25-150 ex. (MA)
 2 urolige ad set den 30/7-73 på lokaliteten. Muligvis ynglefugle (THA)

Kragsøen 1 ex. 3/4-73 (OH)

Knudmosen 1 juv. (2 årsdragt) + 2 ad. 29/4-73 (THA)

Grove Hede 9 ex. 10/1, 1 23/4, 2 ex. 2/5-73 (OH)

Som hos svartbag kan der hos sølvmåge registreres en hyppigere forekomst i indlandet igennem de senere år, hvilket må tilskrives artens kolossale ekspansion. Denne ekspansion er foregået på alle lokaliteter og må ses i lyset af bedre fødemuligheder grundet menneskelig aktivitet (eksempelvis lossepladser, fiskeriaffald) Endvidere må artens store tilpasningsevne og dens konkurrenceevne overfor andre arter (stormmåge, sildemåge, hættemåge) tages i betragtning. Det bliver spændende at se om en evt. overbefugling ved kysterne resulterer i hyppigere yngleforsøg ved egnede indlandslokaliteter (gamle Brunkulsområder)

Hættemåge:

 Gødstrup Sø 3/4: ca. 600 ex. kom i småflokke som alliker til en overnatningsplads (BB) 19/4-73: 20 ex. fouragerende ex. (ED + THA)

Kragsøen Ingen ynglefugle i 1973, der sås dog en del ungfugle (OH)

Knudmosen Den store koloni indeholdt ialt ca. 80 par og den lille ca. 10 par.

Vi hører meget gerne om nyopdukkede, ekspanderende eller forsvundne kolonier.

Sortterne.

 Søby Sø 21/9-73 1 ex. (BB)

Gødstrup Sø ses sjældent (NHP)

Fåtallig og ustadig i indlandet i sensommeren og efteråret.

Fjordterne

 Gødstrup 1 ex. 7/8-73 (THA)

Havterne:

 Gødstrup Sø 2 ad + 1 juv. 9/8-73 og 2 ad + 3 juv. 11/8-73 (MA)

Stor hornugle.

 Et eksemplar skulle iflg. Herning Folkeblad (december) og kontaktbladet for Herning Skolevæsen (December 73 og april 74) medd. Jørgen Mortensen være iagttaget i Løvbakkerne og egnen heromkring nord for Herning.

Der er fundet 3 store uglegylp, som ved indsendelse til Zoologisk Museum viste sig bl.a. at indeholde mosegris og landsvale. Fuglens tilstedeværelse på lokaliteten lyder meget usandsynlig eftersom Stor Hornugles foretrukne biotop er store skovområder (helst i bjergrige egne) eller klippekyster og skærgårde.

En Stor Hornugle i Høgildgård-Birkøbæk plantage-komplekset ville alene af den grund have lydt mere sandsynligt.

Endvidere har undertegnede ornithologer og andre Herning-ornithologer ved meget hyppige besøg i området på alle døgnets tidspunkter, overhovedet ikke set endsige hørt fuglen. Yderligere burde fuglen jo være hørt i det tidlige forår på grund af dens meget vidtlydende tuden (han) og kvækkende og gøende lyde, ligesom dens kolossale størrelse (ørnestor) ikke ville have efterladt nogen tvivl om artsidentifikationen.

I Vestjylland er det ret alm. at benævne Skovhornuglen for en stor hornugle til forskel fra den lille kirkeugle. En sådan navneforveksling kan være fundet sted og er ret sandsynlig, da der yngler skovhornugle i Løvbakkerne.

Løvbakkerne fungerer i vinterhalvåret som overnatningsplads for over 1000 kragefugle (allike+krage) og såfremt en stor hornugle havde opholdt sig på lokaliteten, ville den have haft let ved at tolde på bestanden, når denne fløj ind om aftenen, eller når fuglene sad på grenene om natten. Der ville da have været store muligheder for at finde plukkede fjer, tæer, halshvirvler og kranier. Sådanne fund er imidlertid ikke gjort trods ihærdig og intensiv søgen. Det er endvidere givet, at bestanden af overnattende fugle ville være blevet så skræmt ved uglens tilstedeværelse og natlige jagt, at den havde skiftet overnatningsplads til Knudmosen, som benyttes i sommerhalvåret.

Stor hornugle fortsat.

Der er - som tidligere nævnt - fundet rester af landsvale i gylpene, hvilket lyder højst besynderligt eftersom en stor hornugle ikke er i stand til at fange en svale i flugten, ligesom stor hornugles natlige fourageringstogter aldrig foregår på de biotoper, hvor landsvale overnatter (tagrørsbevoksning)

Iflg. Finn Salomonsen: Oversigt over Danmarks Fugle er den sidste iagttagelse af arten i Danmark fra Ebeltoft 26/3-1936 af en sandsynligvis undsluppen fangenskabsfugl.

Stor honugle er en standfugl og nærmeste ynglepladser findes i Norge og Sverige.

-- Stor Honrugles forekomst på Herning-egnen er en myte og bør hurtigst muligt aflives --

Kirkeugle:

Arnborg 5-6 ex. 5/12-73 (TB) Det er mange på en gang.

Nord for Herning 1 par ses ofte (MA)

Vester Barde 1 ad + 2 st. pull. 26/7-73 (NE)
N.f.Videbæk

Skarrild 1 ex. 3/6-73 (NE)

Hoverdal 1 ex. hørt i Juni 73 (JB)

Hover Å 1 par med skrigende pull 1/7-73 (JB)

Sv.Å.Jensen, Skjern, har i samarbejde med medlemmerne af lokalafdelingens bestyrelse opsat kirkeugle-kasser på en række sikre ynglelokaliteter. Det bliver spændende at se, om kasserne bliver en succes.

Der er i så fald en opgave at tage fat på i fremtiden.

Skovhornugle.

Skjern Å
Ø.f.Skarrild 1 ynglepar (NE)

Skjern Å
V.f.Skarrild 1 ad. m. føde samt 2 st.pull 2/6-73 (NE)

Classonsborg
Skarrild 1 ex. 4/6, 1 ex. 11/7-73 formentlig ynglefugle (NE)

Hoverdal Plantage 1 par ynglefugle (JB)

Herning By 1 ex. 16/2-73 i have (BB)

Knudmose 1 muligvis 2 ex. set 3 gange 14/7-73 (THA)
Ingen ynglebeviser i 1973.

Løvbakkerne 1 ynglepar.
Herning

Natnavn

Skovbjerg Plantage

Sdr. Felding. 1 par set og hørt 4/6-73 (NE)

Hesselvig Plantage

Ø.f.Skarrild Tidligere ynglelokalitet. Ikke set eller hørt i 73 (NE)

Hoverdal

Alm. ynglefugl i plantagerne (JB)

Mursejler

1 ex. trak diffust Ø-W den 27/7-73 ved Sdr. Lyngvig-

Det er langt vestpå ! (THA)

Yngleobservationer fra vestjyske byer efterlyses.

Isfugl.

Knudmose 1 ex. jaget op ved bæk 9/12-73 (MA)

Sandfeld 1 par ? set flere gange i sommeren (MA)

Skjern Å 1 rede med pull. 2/7-73 (NE)

Brejninggård 1 ex. 28/12-73 (HJH)

Rind Å

s.f.Arnborg Arten set i sommeren (AM)

Skjern Å

V.f.Skarrild Arten set i sommeren (AM)

Gødstrup Sø Set 2 gange de senere år (NHP)

Fiskedamme

v.Karup By 1 ex. 25/11-73 (OH)

Grønspøtte

Classonsborg Set og hørt flere gange i foråret, formentlig
1 ynglepar (NE)

Hesselvig Plantage Mindst 1 ynglepar (NE)

Hoverdal Plantage 5-10 par (JB)

Ulfborg Aktieplantage: iagttaget i 73 (JB) Ynglefugle ?

Harreskov Plantage 1 ex. hørt 1/8-73 (THA)

Høgildgård Plantage 3 ex. hørt 11/3 (DOF-eksk) 2 ex. hørt 1/8-73 (THA)

Birkebæk Plantage 1 ex. hørt 11/3 (DOF-eksk)

1 ex. hørt 1/8-73 (THA)

Stor flagspætte.

 Plantagerne ved Tim-Thorsted : Almindelig (JB)

Karup Ådal 2 ex. 6/5-73 (OH)

Hald Sø 2 ex. 18/3-73 (OH)

Kragsøen 2 ex. 8/8, 4 ex. 10/8 og 1 ex. 18/9-73 (OH)

Lindbjerg gårde 1 ex. hørt 17/6-73 (THA)

Birkebæk 1 ex. hørt 11/3-73 (DOF-eks)

Alm. overalt, hvor der blot er lidt plantage. Synes at være tiltaget noget i de ældre nåletræsplantager gennem 60'erne.

Vendehals

 Ifølge vort kendskab skulle der have ynglet min. 7-10 par inden for undersøgelsesområdet i 1973.

Toplærke.

 Herning Nord 1 par 1973 (MA), 4-6 ex. 21/6-73 (THA)

Lokaliteten langs H.P.Hansensvej: God ynglelokalitet (store, tørre, græsflader vekslende med asfaltbelægninger og åbne flader med tør sand-jord) Antallet af ynglepar ligger sandsynligvis mellem 5 og 10.

Herning Syd 1 ex. 11/2, 2 ex. 7/6, 2 ex. 17/6. 1 Ynglepar (Alle THA).

Vi efterlyser yngleobservationer for denne art.

Digesvale.

 Koloni v.Hover 50-100 par (JB)

Nr.Klovsig Pl. Koloni N. for ca. 10 par (JB)

Sdr. - - 1-2 par (JB)

Skråstrup

V.f.Ørnhøj Koloni ca. 6 par (JB)

Gilmose Ø.f.

Tjørring ca. 75 huller 10/6-73. Hovedparten besat (THA)

Skærbæk Grusgrav: Koloni ca. 10-20 par (THA)

Hauge ca. 10 par 1973 (THA)

Sortkrage.

 Ølstrup Krat 1 ex. 27/10-72 (HJH)

Løvbakkerne

v.Herning 1 ex. blandt 75 gråkrager 21/12-73 (THA)

Overses racen eller er den sjælden ?

Råge.

4 kolonier i undersøgelsesområdet.

Ringkøbing 1 koloni, men oplysninger om parantal mangler.

Tjørring Kolonien flyttet 1 km mod NØ. ca. 40 par (MA)

Vildbjerg
(St.Romvig) Parantal for 1973 mangler.

Højris(Ikast) 30-35 par (THA)

Iagttagelser af fouragerende fugle; specielt fugle langt fra de nævnte kolonier modtages med tak.

Allike.

Rind Kirke 10/2-73 15-30 ex. (THA), 11/3 min. 15 ex. (DOF-eksk.)
Maximalt 10-15 ynglepar.

Hjøllund Mose 11/3-73 flok med en del krager fouragerende på markerne.

Knudmosen 20/5 30-40 ex. fouragerende i østlige del (THA)
8/6-73 ca. 50 ex. (en del juv.) (THA) Småflokke fourager hele året (mest sommerhalvåret) i mosen. Flokkene er af varierende størrelse (5 max. ca.30) Den overvejende del af de fouragerende fugle er efter alt at dømme ikke ynglende 1-2 årige fugle. Dog ses i sensommeren en del store pull. i følge med ad.ex. (Afkoms fra årets ynglecycclus) 10/6-73 min. 600 ex. trækkende fra byen til skovstykke i østmosen (Overnatningsplads). Fortrinsvis han og juv. ex. Fuglene samles på forskellige marker på de enkelte aftener før indflyvningen (ED+THA)

Herning By Ynglebestanden i Herning synes at blive større og større Bestanden vel på 500-700 par (THA). Vi har dog ingen nøjagtige parantal på nuværende tidspunkt. I vinterhalvåret fungerer løvbakkerne nord for Herning som overnatningsplads. Mere indgående undersøgelser over alliken i bl.a. Herning vil foreligge senere.

Thorsted-Tim Alm. ynglefugl. (JB)

Vi efterlyser alt om allike: antal ynglepar pr. by, oplysninger om overnatningspladser (antal overnattende ex.) og fourageringsområder.

Halemejsje

Gødstrup Sø	1 par sommeren 73 (HL), 12 ex (sydlig) 11/10-73 (BB)
Søby Sø	12 ex. (nordlig) 16/10-73 (MA)
Hastrup Sø	20 ex. 25/2-73 (BB)
Dollerup	
Hald Sø	13-15 ex. 31/12-72 (OH)
Knudmosen	1 flok 5 ex. (2 nordl.+ 3 sydl.) 22/10-73 (THA)
	1 flok 11 - (3 nordl.+ 8 sydl.) 22/10-73 (THA)
Birkebæk	2 ex (nordl. race) 11/3-73 (DOF-eksk.)

Forekomsten af nordlig og sydlig race synes ikke at fremvise noget system. Blandede forekomster og bastarderende populationer er hyppige.

Spætmejsje.

Dollerup	
Hald Sø	2 ex. 31/12-72, 1 ex. 18/3-73 (OH)
Knudmosen	1 ex. 2/4-73 (THA)
Høgildgård	1 spætmejsjehul i gran 11/3-73(DOF-Eksk)

Træløber.

Hoverdal	vinteren 73/74 flere gange set op til 2 ex. Formentlig ynglelokalitet (HJH)

Vandstær.

Fjederholt Å	1 ex. 16/12-73 (TB)
Søby Sø	1 ex. dec. 72-febr. 73 (MA)
Hover Å	Arten set hver vinter-forår (okt-marts) gennem de sidste 6 år. 3 ex. 12/1-74. menes ikke at yngle (HJH)
Sdr. Resen	1 ex. 11/2-73 (OH)
Karup By	1 ex. 25/11-73 ved fiskedamme (OH)

Misteldrossel.

Løvbakkerne	3-4 ex. sommeren 73 (MA).
v.Herning.	Sandsynligvis ynglefugle.
Ranum	1 par m.pull 2/6-73 (NE)
Classonsborg	1 par 1973 (NE)
Skovbjerg Pl.	1 par m. st. pull 2/7-73 (NE)
Hoverdal	Sandsynligvis ynglende (JB)
Grove Hede	7 ex. 19/4-73 (OH)
De unges Pl.	1 syngende han 17/6 og 19/6-73 (THA)
ØNØ f.Herning	
En stor flok fra træktiden i knudmosen: 3-400 ex.22/10-73 (THA)	
Se endvidere under sjaggere.	

Sjagger.

 Knudmosen En meget stor flok på ca. 1000 ex. den 22/10-73
 Flokken variblandet Misteldrossel (se denne),
 Sangdrossel (2-300 ex.) og vindrossel (se denne)

Kibæk-Borris 500 ex + 100 ex. 28/4-73

Søby Sø 3-400 ex. okt.nov. (MA). flere end normalt.

Herudover en ret sen iagttagelse fra Karup Ådal, hvor der
 den 7/5-73 sås 7 ex. (OH)

Vindrossel.

 Gødstrup Sø 11/10-73 mange rastende (BB)

Knudmosen ca. 100 22/10-73 (THA)

Stenpikker.

 Munklinde Mose max. 2 par 1973 (MVH)

Hoverdal Enkelte iagttagelser i yngletiden (JB)

Søby Sø 1 par 1973 (MA)

Rødstjert.

 Kragssøen 3/5 1 han og 5/5 1 hun. Prøvede at bygge rede, men
 redegullet i skuret blev lukket til. Derefter sås
 fuglene ikke mere (OH)

Herning By 1 han + 1 hun 10/5-17/5-73 (BB)
 I det grønne område syd for Ringkøbingvej set i
 sommeren 73 (AM)

Thorsted Ingen sikre ynglepar. Alm. på træk (JB)

Hoverdal

Nattergal.

 En usikker fugl: 1 ex. hørt i Løvbakkerne (Herning) 27/5-73
 (mundtlig medd. til ED) En yderligere undersøgelse et par dage
 efter gav intet resultat. Sandsynligvis har det drejet sig om en
 sangdrossel.

Aulum 1 syngende han 1967 (Kristian Sand)

Græshoppesanger.

 Knudmosen 8/6 hørtes første gang 1 syngende han i mosen. Efter nærmere påhør viste det sig imidlertid, at der var 2 syngende han (THA)
 1 syngende han 11/6-73 (MA, Helge Andersen, BB, ED, THA)
 MA mener der var 3 han på et tidspunkt. Hørt sidste gang 4/7-73 (THA)

Nørre Å
 v/Sunds Sø 1 syngende han sommeren 73 (Johs. Sander)
 Gødstrup Sø 1 syngende han sommeren 73 (Kristian Sander)
 Endvidere hørt ved Skjern Å nær Skjern (mundtlig medd. fra SÅJ)

Drosselrørsanger.

 Gødstrup Sø Arten har sunget vedholdende ved fraløbet i yngletiden (Kristian Sand) Meget speciel iagttagelse.

Kærsanger:

 Knudmose 1 syngende han i den østlige mosedel 21/6 & 27/6-73
 Sandsynligvis ynglefugl (THA)

Broget fluesnapper.

 Karup Å 3 ex. 6/5, 2 ex. 7/5-73. 2 par har holdt til i egekrat hele sommeren (OH)
 De unges Pl. 2 hun + flere (enten familie eller flere par) (THA)
 ØNØ f. Herning.
 Plantage 2 km
 ØSØ f. Kollund 2 ad. fodrende pull. i rede 19/6-73 (THA)
 v. Herning.
 Sandsynligvis mere almindelig end antallet af iagttagelser lader formode.

Gul vipstjert.

 Herning Nord 1 ex. 11/7-73 (MA)
 Gødstrup Sø 1 par 1973 (MA, THA, ED, MVH)
 Knudmosen 1 ex. 23/8-73 (MA)

Bjergvipstjert.

 Classonsborg 1 syngende han 2/6 & 4/6-73. Dog næppe ynglefugl skønt lokaliteten synes velegnet (NE)

Eneste indkomne iagttagelse. Hold dog godt øje med arten --
 Den ekspanderer--

Silkehale.

 Herningholm 8 ex. 9/11-73 (MA) Iøvrigt ingen fra vinteren.
 Herning.

Herningholmskolen 10 ex. 21/1 (TB)

Stor tornskade.

 Hoverdal Pl. 1 ex. 3/1-73 (JB)

Borris lejren 1 ex. 1/4-72 (SÅJ)

Thorsted 1 ex. 3/11 og 1 ex. 18/12-73 (JB)

Harrild Hede 1 ex. 21/9-73 (BB)

Ørnhoved/Gødstrup 1 han. 30/9-73 (KL)

Hjøllund Mose 1 ex. 11/3-73 (DOF-Eksk.)

Søby Sø 1 ex. 20/1 og 26/11-73 (MA)

Karup Ådal 1 ex. 7/5-73 (OH)

Hvem kommer med de første yngleobservationer ?

Rødrygget tornskade.

 Gødstrup Sø 1 ex. m. føde til pull. sommeren 73 (HL)

Hoverdal Pl. 1 han syngende 27/5-73 (JB)

Thorsted 1 han 31/5-73 (JB)

Kragsøen 1 han 23/5-73 (OH)

Høgildgård- 1 han + 1 hun fodrende 4-5 flyvefærdige pull.

Birkebak Pl. 2/8-73 (THA)

Lokalitet øst

f. Ringkøbing 1 ynglepar 73 (SÅJ til THA)

Fjord.

Artens tilbagegang synes at være vendt her i begyndelsen af 70'erne. Forekommer i hvert tilfælde langt hyppigere nu end tidligere i Vestjylland.

Muligvis ekspansion mod vest i lighed med flere andre arter.

Hvad er årsagen ?

Kærnebider

 Skjern: 2 ex. på foderbrædt 3/2-72 (SÅJ).

Stillits.

Herning Valdemarsvej: 30 ex. i flok 11/2-73 (THA)
 Vestre Anlæg 1 ex. 6/7-73 (MA) Lokaltiteten har figureret
 som yngleplads for arten igennem flere år.
 Villa Have Mindegade: 1 ynglepar (THA)
 Gullestrup 1 ex. 3/6-73 (MA)
 Mindeparken 1 par set m.føde (MA)
 Snejbjerg 7 i flok 1/7-73 Måske familie (THA)

V.f.Skarrild 1 ynglepar 1973 (NE)
 Skarrild 1 ex. set og hørt 22/7-73 (NE)
 Kjærballegaard 1 ex. set og hørt i yngletiden (NE)
 Hover 1 syngende han 9/4-73 (JB)
 Hoverdal Pl. 1 par 1973 (JB)
 Knudmosen 1 par fløj sammen (fouragerende) 20/5-73 (THA)

Endvidere trækkende og rastende:
 Gødstrup Sø 25 ex. 27/10-73 (MA), 10 ex. 18/11-73 (THA)
 Thorsted fouragerende flok 26/12-73 (JB)
 Karup Å 2 ex. 14/10-73 (OH)

Artens fremgang fortsætter.

Grønsisken.

Ingen exacte ynglefund.
 Følgende iagttagne fugle skal nævnes:

Herning store flokke (ca.100) set omkring jul 73, flere
 steder på egnen. Fouragerende på elletrær (KL)

Herning Markedspladsen: 2 han + 2 hun 31/12-73 (THA)

Kragsøen 6 ex. 21/3-73 (OH)

Gødstrup Sø 30-40 ex. 18/11-73 (THA)
 10-15 ex. + ca. 20 ex. 15/12-73 (THA)

Bjergirisk.

Søby Sø 3 ex. 9/12-73 (MA)
 Hoverdal Pl. 40 ex. 25/3-73 (JB)

Kig efter arten i de relevante trækmåneder.
 Den er let at overse.

Gråsiskken.

Hoverdal Plantage:

Jens Ballegaard har igen i 1973 fulgt arten. Vi har fra JB modtaget følgende:

Artens status som ynglefugl synes i 1973 at være stort set uændret. Den er almindelig overalt i plantagen. Kun enkelte ex. er truffet i andre plantager, men dette kan måske forklares ud fra den omstændighed, at der i Hoverdal er mange vandhuller og hedesøer, hvad der hører til sjældenhederne i andre plantager i området. Der er en tendens til, at gråsiskenerne også gerne opholder sig i pilekrat, voksende i moseterræn sammen med tagrør.

Jeg har ingen iagttagelser over artens fødevalg.

I modsætning til sidste år, hvor der var invasion af arten, er der i 1973 kun gjort få iagttagelser uden for yngletiden.

Søby Sø	5-10 ex. 10/10-73 (MA)
Kompedal Pl.	Mange 29/3-73 (BB) Ynglefugle ?
Kragsøen	6 ex. 21/3-73 (OH)
Gødstrup Sø	200-300 ex. siskken (Gråsiskken ?) 14/1-73 (ED+THA) 15 ex. 17/2-73 (ED)

Dompap.

Classonsborg	1 han 2/7-73 Ynglefugl ? (NE)
Arnborg/Skarrild	1 han set 24/7-73 (NE)
Hoverdal Pl.	1 hun 19/4-73 (JB)
Kompedal Pl.	enkelte 29/3-73 (BB)
Karup Å	2 ex. 14/10-73 (OH)
Kragsøen	Enkelte i januar-februar og 5-35 ex. i september og oktober 1973 (OH)
Gødstrup Sø	1 han 14/1-73 (THA)
Høgildgaard	min. 4 ex. 11/3-73 (DOF-Eksk.)
Knudmosen	1 han + 1 hun 22/10-73 (THA)

Lille korsnøb.

 Hoverdal Pl. 30 ex. 24/3-73 (JB)

Hastrup Sø 16 ex. 25/2-73 (BB)

Kompedal Pl. 65 ex. 29/3-73 (BB) Nogle ynglefugle iblandt?

Kragsøen 1 ex. 3/1, 1 ex. 4/1, 35 ex. 31/1, 9 ex. 7/3,
 18 ex. 21/3, 40 ex. 24/4, 20 ex. 25/4, 4 ex. 17/5,
 1 ex. 7/8-73 (OH.)

Høgildgård-
 Birkebæk. 20-25 ex. 11/3-73 (DOF-eksk.)

Fyretykning
 2 km V.f. 1 han + 1 hun + flok a 10-15 ex. 11/6-73 (THA)
 Kølkjær.

Høgildgård pl.
 1 km ø f. 2 ex. formentlig han og hun 1/8-73 (THA)
 Hjortsballe
 Høje

Kvækerfinke.

 Knudmosen 1 han + 1 ex (muligvis hun) 29/4-73
 Ret sene fugle (THA)

Løvbakkerne 10-20 ex. 21/12-73 (THA)